

N° 39

JACQUES NÈVE
Horloger d'Art

+ 32 477 27 19 08 - jneve@horloger.net - www.horloger.net

BAGUELLIN te Versailles

**ASTRONOMISCHE SKELETKLOK MET KLOKSLAG OP DE
KWARTIEREN, EMPIRE-PERIODE**

Gesigneerd *Baguëllin à Versailles*
Omstreeks 1810

H. 53 cm, B. 33 cm, D. 17 cm

BAGUELLIN te Versailles

ASTRONOMISCHE SKELETKLOK MET KLOKSLAG OP DE KWARTIEREN, EMPIRE-PERIODE

Gesigeneerd *Baguëllin à Versailles*, omstreeks 1810.

Een uitzonderlijk groot en robuust gangwerk met drie opwindgangen ; één voor de uren, één voor de klokslag op de kwartieren op twee bellen en één voor de uurslag op een derde bel. Rust-ontsnappingsmechanisme van het Graham-type dat zich aan de achterkant bevindt met een zware thermische compensatieslinger met vergulde lens en mesophanging. Elke klokslag wordt ingeschakeld door een apart telrad. Autonomie van 1 maand.

De wijzerplaten zijn gemaakt van email en de ronde hoofdwijzerplaat toont, van buiten naar binnen : de dag van de maand op 31 dagen, de minuten- en secondenstrook, de uren in romeinse cijfers, en de zeven dagen van de week met hun zodiactekens aan de andere kant. Het midden is open en geeft een zicht op het raderwerk van het kwadratuur. Vijf concentrische wijzers in geblauwd staal geven de informatie. De uur- en minutenwijzers hebben een gouden tip. De bovenste wijzerplaat toont de schijngestalten. De omtrek van beide wijzerplaten zijn gemaakt van zeer fijn geciseleerd en verguld brons.

Het geheel is gemonteerd op twee kleine platformen die op acht gedraaide en vergulde tolvoeten staan, op een zwart Mazy-Marmeren basis met moulures. Deze wordt gedragen door vier gedraaide, geciseleerde en vergulde platte voeten, die verwijzen naar de omtrek van de wijzerplaten.

H. 53 cm, B. 33 cm, D. 17 cm.

De driehoekige vorm geeft deze klok een uniek karakter ; dit is een zeer zeldzame esthetiek in deze periode. Het geeft een mooi zicht op het raderwerk, terwijl het geheel zeer elegant blijft. Deze kwalitatieve klok werd vervaardigd door een klokkenmaker uit Versailles die waarschijnlijk jong is gestorven. Het gaat hier waarschijnlijk om zijn meesterwerk.

Het geheel blootleggen van het mechanisme laat hier toe alle werkingselementen te zien, met daarbij een wijzerplaat voor de schijngestalten, voor astronomie of gewoon praktisch. Het was inderdaad belangrijk dat men een paar dagen van tevoren wist wat de nachtelijke zichtbaarheid zou zijn voor een reis. Reizigers waren veiliger indien ze al van ver mogelijke overvallers konden herkennen, en ze moesten natuurlijk ook hun weg kunnen terugvinden. Een ander gebruik van de schijngestalten was de voorspelling van getijden voor zeemannen.

Dit type klok, waarin zowel precisie als regelmaat van het gangwerk belangrijk zijn, is ook een getuige van de technische vooruitgang van het einde van de Eeuw der Verlichting. Klokkenmakers maakten toen helemaal deel uit van de wetenschappelijke gemeenschap. Skeletklokken kwamen in de mode en de klanten van deze klokkenmakers hadden een passie voor deze decoratieve maar wetenschappelijke objecten.

Hubert Sarton (1748-1828) uit Luik was waarschijnlijk één van de voorlopers binnen dit genre. Om zijn kunnen te tonen, produceerde hij een groot aantal skeletklokken en zo onthulde hij het genie van de klokkenmaker als uitvinder en ontwerper. Zijn modellen leggen de nadruk op het gangwerk. Zo konden zijn klanten uitpakken met gecompliceerde maar zichtbare mechanismen.

